

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE posudek oponentky

Práci předložila studentka: Tereza Mišáková

Název práce: Veřejné dobro: Experiment

Oponovala (*u externích oponentů uveďte též adresu a funkci ve firmě*): Mgr. Martina Štípková, Ph.D.

1. CÍL PRÁCE (*uveďte, do jaké míry byl naplněn*):

Autorka provedla výzkum pomocí experimentální hry, ve které hráči vkládali peníze, a podle stanovených pravidel jim byla vyplácena výhra. Cílem práce bylo zjistit, „zda socioekonomický status jedince má vliv na výši jeho příhozu a jestli mají vliv na výši jeho příhozu spoluhráči“ (S. 1). Tento cíl byl v práci naplněn.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (*náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.*):

V teoretické části práce je nejdříve představena teorie her a typy experimentální her. Pro někoho, kdo se tímto tématem nezabývá, jsou tyto kapitoly obtížně srozumitelné (viz sekci o formální úpravě). Na s. 4 je vyjmenováno 6 druhů her, autorka se ale podrobněji zabývá jen třemi z nich, aniž by vysvětlila proč. V kapitole 2 jsou vysvětleny základní koncepty teorie her: Nashova rovnováha, černé pasažérství a spolupráce.

Kapitola věnovaná socioekonomickému statusu (kap. 3), tedy hlavní vysvětlující proměnné, je velmi stručná (což by nevadilo), ale není v ní vysvětleno, proč se socioekonomickým statusem zabývat v souvislosti s experimentálními hrami.

Oceňuji, že celá samostatná kapitola (kap. 4) je věnována limitům laboratorních experimentů.

V metodologické kapitole je popsán průběh experimentu a pravidla hry. Hra měla deset kol a v každém z nich hráči přispívali do společného fondu, který byl na konci kola zdvojnásoben z rozdělen stejným dílem. Kvůli problémům při rekrutaci participantů se do hry zapojili i organizátoři. Není ale jasné, co vše o experimentu věděli a jestli ve hře cíleně uplatňovali nějakou strategii.

Autorka testuje tři hypotézy. První dvě říkají, že výše příjmu (H1) a vzdělání (H2) mají pozitivní vliv na výši vkladu. I hypotéza 2, která pracuje se vzděláním, je ale zdůvodněna tím, že vzdělanější lidé mají vyšší příjem, a proto budou mít vyšší tendenci přispívat. Potom ale není nutné mít samostatnou hypotézu pro vzdělání, když se celý jeho očekávaný efekt realizuje skrze příjem. Hypotéza 3 o vlivu vkladů spoluhráčů není zdůvodněna vůbec.

Data byla analyzována pomocí lineární regrese. V první části analýzy je závislou proměnnou výše příhozu hráče a ve druhé části výše příhozu spoluhráčů. Pokud jsem text dobře pochopila, tak v obou případech bylo sledováno, mimo jiné, jak je závisle proměnná ovlivněna socioekonomickým statusem respondenta. V tom případě mi ale není jasné, jak může socioekonomický status respondenta ovlivnit

chování spoluhráčů, kteří jsou si navzájem anonymní a svůj socioekonomický status tedy neznají. Názvy tabulek bohužel nejsou příliš nápomocné k lepší orientaci v proměnných.

Když pominu tyto nejasnosti, tak metoda samotná je podle všeho realizována správně a koeficienty jsou korektně interpretované. Žádný vliv socioekonomického statusu ale v analýze prokázán nebyl. Z výsledků vyplývá, že spoluhráči se svými příhozy ovlivňují navzájem.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (*jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.*):

Práce splňuje předepsané formální požadavky. Členění práce do kapitol odpovídá logice kvantitativního výzkumu. Práce s odbornou literaturou je korektní (kromě toho, že na s. 7 je sekundární citace uvedena opačně, tj. stylem sekundární zdroj cit dle originál). Zásadní výhradu mám ale ke srozumitelnosti textu. Mnohé pasáže jsem musela číst opakovaně a domýšlet si, co chtěla autorka vlastně sdělit. Např. na s. 3-4 je velmi nejasně popisován Bernoulliho experiment s mincí. (Autorka popisuje, že v experimentu jsou dva hráči, kteří hází mincí. Uvádí, jak bude hrát první hráč a jaká bude jeho výhra, ale už není vysvětleno, jestli tu výhru platí druhý hráč, kdy se ten druhý hráč dostane ke slovu a jaká se na něj budou vztahovat pravidla. Celá pasáž je zakončena informací, že hráči nejsou ochotni zaplatit nekonečně velký vstupní poplatek do hry, aby se mohli pokusit vyhrát nekonečnou odměnu. Autorka to sděluje tak, jako kdyby něco takového jako nekonečně velký poplatek vůbec bylo možné zaplatit. Chápu, že Bernoulli byl především teoretik pravděpodobnosti a šlo mu o statistiku spíše než o výhry a poplatky. Nechápu ale, co touto pasáží autorka sleduje.) Ke špatné srozumitelnosti textu přispívá i nevhodná volba slov, např. ve větě „... i tato hra se může vykládat několika scénáři“, kdy autorka zřejmě myslí „odehrávat podle několika scénářů“ (s. 8). Jiným příkladem je údaj o tom, že socioekonomický status „tvoří mnoho artefaktů“ (s. 13).

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (*celkový dojem z bakalářské práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.*):

Autorka realizovala kvantitativní výzkum, ve kterém využila metodologické dovednosti osvojené v bakalářském stupni studia, a to od sběru dat, až po jejich analýzu. Design výzkumu byl velmi ambiciózní a neobešel se bez problémů. Analýza ale odpovídá na stanovené otázky a autorka si uvědomuje limity výzkumu. Velkým problémem je obtížně srozumitelný jazykový projev.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (*jedna až tři*):

1. Hypotéza 2, která předpokládá pozitivní vliv vzdělání na výši vkladu ve hře, je zdůvodněna vyšším příjmem vzdělanějších lidí a pozitivním vlivem příjmu na vklady. Lze ale předpokládat, že vzdělání má čistý vliv na výši vkladu (při kontrole příjmu)? Proč?

2. Kdo byli pořadatelé experimentu? Kolik toho věděli o teorii her a smyslu experimentu a jakou měli strategii, když se zapojili do hry? Mohlo to nějak ovlivnit výsledky?

3. Vyjasněte, jaké závislé proměnné jste analyzovala a jaké nezávislé proměnné byly v jednotlivých modelech.

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (*výborně, velmi dobře, dobře, nedoporučuji k obhajobě*):

Práci navrhuji hodnotit známkou dobře.

Datum: 20. 5. 2019

Podpis: